

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 25. oktobar 2016. godine
Br. ref.:RK979/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI16/16

Podnosilac

Abdullah Cenkeiler

**Zahtev za ocenom ustavnosti presude AA. br. 229/2015 Apelacionog suda
Kosova od 24. novembra 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Abdullah Cenkeiler, državljanin Republike Turske, koga pred Ustavnim sudom zastupa g. Ibrahim Ibrahim, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda AA. br. 229/2015 Apelacionog suda Kosova od 24. novembra 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude AA. br. 229/2015 Apelacionog suda Kosova od 24. novembra 2015. godine. Podnosilac zahteva ne navodi koja su mu ustavna prava povređena, ali se žali u vezi sa odbijanjem njegovog zahteva za dobijanje državljanstva Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 26. januara 2016. godine, podnosilac je putem pošte poslao zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 22. februara 2016. godine, predsednica Suda je odlukom imenovala sudiju Gresu Caku-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.
7. Dana 12. aprila 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i kopiju zahteva poslao Apelacionom sudu.
8. Dana 12. aprila 2016. godine, Sud je poslao kopiju zahteva i Osnovnom sudu u Prištini i tražio da dostavi pun dosije predmeta.
9. Dana 15. aprila 2016. godine, Sud je primio traženi dosije od Osnovnog suda u Prištini.
10. Dana 15. septembra 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 26. decembra 2012. godine, podnosilac je podneo zahtev Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP) – Komisiji za državljanstvo, tražeći sticanje prava na državljanstvo na osnovu naturalizacije pripadnika dijaspe, kao što je predviđeno Zakonom o državljanstvu Republike Kosovo (Zakon br. 03/L-034).
12. Dana 28. januara 2013. godine, Komisija za državljanstvo MUP-a je odlukom odbila zahtev podnosioca, sa obrazloženjem da nije ispunio sve uslove propisane Zakonom o državljanstvu Kosova.

13. Dana 3. marta 2013. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Komisiji za žalbe za državljanstvo (u daljem tekstu: Komisija za žalbe) MUP-a, osporavajući odluku prvog stepena, kojom mu je odbijen zahtev za državljanstvo.
14. Dana 22. novembra 2013. godine, Komisija za žalbe je donela odluku br. 429, kojom je odbila, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdila odluku Komisije prvog stepena.
15. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je preko svog punomoćnika podneo tužbeni zahtev Osnovnom sudu u Prištini- Odeljenju za upravna pitanja, tražeći da u upravnom sporu Osnovni sud poništi odluku MUP-a br. 429 od 22. novembra 2013. godine i da se nakon izvođenja predloženih dokaza, podnosiocu zahteva prizna pravo na državljanstvo Republike Kosovo.
16. Dana 2. septembra 2015. godine, Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za upravna pitanja, je doneo presudu A. br. 1676/2013 kojim je odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca.
17. Osnovni sud je u obrazloženju svoje presude, između ostalog, naglasio da: *“prema izvedenim dokazima na glavnoj raspravi od 02.09.2015. godine, sud primećuje da tužilac nijednim jednim dokazom nije dokazao činjenicu da isti održava porodične veze u Republici Kosovo, kriterijum koji je propisan u članu 13.3 Zakona o državljanstvu Kosova br. 03/L-034”*.
18. Dana 12. oktobra 2015. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu u Prištini protiv presude Osnovnog suda, pozivajući se na bitnu povredu procesnih odredbi, pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava.
19. Dana 24. novembra 2015. godine, Apelacioni sud je doneo presudu AA. br. 299/2015 kojom je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, dok je potvrdio presudu A. br. 1676 Osnovnog suda u Prištini od 2. septembra 2015. godine.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva je tvrdio da mu je odlukama MUP-a i presudama redovnih sudova nepravedno odbijeno pravo na sticanje državljanstva Kosova, jer je predložio brojne činjenice kojim je dokazao da ispunjava uslove za državljanstvo Republike Kosovo. Podnosilac zahteva nije precizirao koje su ustavne odredbe povređene odlukama Osnovnog suda i Apelacionog suda.

Prihvatljivost zahteva

21. Kako bi sudio o zahtevu podnosioca, Sud prethodno ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, predviđene Ustavom i dalje precizirane Zakonom i Poslovnikom.
22. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:
- “1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
- (...)
- 7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”*
23. Pored toga, Sud uzima u obzir član 48. Zakona o Ustavnom sudu u vezi sa tačnošću zahteva, koji propisuje:
- “Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”*
24. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika, koje propisuje:
- “(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*
- [...]
- (d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.*
- (2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
- (d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.”*
25. Pri procenjivanju tvrdnji pokrenutih od strane podnosioca zahteva, Sud primećuje da on osporava presudu AA. br. 299/2015 Apelacionog suda od 24. novembra 2015. godine, kojom je Apelacioni sud odlučio u vezi sa njegovom žalbom protiv presude Osnovnog suda u Prištini vezano sa sticanje prava na državljanstvo Republike Kosovo.
26. Sud, takođe, konstatuje da podnosilac zahteva, iako je na osnovu člana 48. Zakona o Ustavnom sudu obavezan da precizira svoj zahtev, nije naveo nijednu odredbu Ustava ili Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), koja je eventualno mogla da bude povređena odlukama koje on osporava, već iz sadržaja zahteva i dokaza koje je priložio zahtevu, izgleda da tvrdi da nije dobio pravično i nepristrasno suđenje, a izgleda i da osporava konačni ishod suđenja.

27. Ocenjujući ustavnost osporene presude u pogledu zahteva podnosioca i činjenica koje je izneo, Sud podseća da je pravo na državljanstvo, što je osnov zahteva podnosioca, predviđeno u članu 14. Poglavlja I Osnovnih Odredaba Ustava, koji izričito predviđa:

“Sticanje i gubitak prava na državljanstvo Republike Kosovo se reguliše zakonom.”

28. Državljanstvo je kao pravo koje obezbeđuje država podnosiocu u Republici Kosovo regulisano zakonom, uključujući i oblike njegovog sticanja ili gubitka, i u tom smislu je jasno da prilikom odlučivanja o zahtevima koji se odnose na državljanstvo nadležni organi, kao i sudovi, primenjuju odredbe zakona koji reguliše ovo pravno pitanje.
29. U ovom slučaju, Sud smatra da je i MUP tokom odlučivanja o zahtevu za državljanstvo u dva stepena, u upravnom postupku i redovni sudovi, Osnovni sud i Apelacioni sud, primenili odredbe na snazi Zakona o državljanstvu Republike Kosovo.
30. Zakon o državljanstvu Republike Kosovo jasno definiše uslove za sticanje državljanstva naturalizacijom i za pripadnike dijaspora. MUP i redovni sudovi, a posebno Apelacioni sud, su obrazložili zašto podnosilac zahteva ne ispunjava uslove za sticanje državljanstva Republike Kosovo naturalizacijom. U svom obrazloženju, Apelacioni sud ponavlja da uslovi propisani u stavovima 13.2 i 13.3 Zakona o državljanstvu Republike Kosovo u pogledu dokaza da podnosilac zahteva održava porodične veze u Republici Kosovo nisu bili ispunjeni.
31. Apelacioni sud je, između ostalog, u svojoj presudi obrazložio da *„iz svega što je napred izloženo i na ovo činjenično stanje ovaj sud smatra da je činjenično stanje utvrđeno pravilno i potpuno...i ne radi o bitnoj povredi odredaba Zakona o upravnim sporovima”*. Apelacioni sud ponavlja da *“tužilac ni jednim dokazom nije dokazao činjenicu da isti održava porodične veze u Republici Kosovo, kriterijumi koji se za sticanje naturalizacije jasno utvrđuju u članu 10 i 13 Zakona o državljanstvu Kosova, br.03/L-34, koji u članu 13.3 utvrđuje da se pripadnikom Kosovske dijaspora smatra i svaka osoba koja je naslednik jedne generacije osobe na koju se odnosi paragraf 2 i koja može dokazati da on/ona održava porodične veze u Republici Kosovo; dok se u stavu 13.4 utvrđuje da merila za određivanje uskih porodičnih i ekonomskih veza po paragrafu 2 i 3 određuju odgovorni organ sa podzakonskim aktom, što znači da nije ispunio osnovni kriterijum pošto iz podnesenih dokaza Komsija nije pronašla dokaz o tome da tužilac i jednim jednim dokazom potkrepljuje njegovu tvrdnju, dok ostali predloženi dokazi nisu od uticaja za drugačije odlučivanje o ovoj upravno pravnoj stvari”*.
32. Pored toga Sud, dalje, ponavlja da su tvrdnje podnosioca zahteva fokusirane na pitanja zakonitosti, a ne na osnovu mogućih povreda ustavnih odredbi.
33. Sud naglašava da nema zadatak da se bavi greškama činjeničnog stanja ili primenjivog zakona, navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićena Ustavom (ustavnost).

34. Sud je više puta naglasio da je jedan od osnovnih principa ustavnog suđenja subsidijarnost, koji u posebnom kontekstu Ustavnog suda znači da obaveza da se obezbedi poštovanje prava predviđenih Ustavom pre svega pripada upravnim ili sudskim organima, a ne direktno Ustavnom sudu (vidi: *Scordino protiv Italije*, br. 1, [VV], § 140).
35. Sud, takođe, naglašava da ne postupa kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova ili drugih javnih organa. Uloga redovnih sudova ili drugih državnih organa je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, stav 28, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).
36. Ustavni sud može samo da razmatra da li su postupci u celosti sprovedeni na takav način da je podnosilac ovog zahteva dobio pravično suđenje (vidi, između ostalog: *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).
37. U tom smislu, Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao brojne mogućnosti da predstavi svoje tvrdnje, kako pred MUP-om, tako i pred Osnovnim i Apelacionim sudom, gde je bio aktivan u svim fazama procesa, imajući priliku da preko svojih zastupnika podnese dokaze i ospori odluke donete u višim stepenima; dakle, ni na jedan način se ne može zaključiti da je postupak u celini bio proizvoljan ili nepravičan.
38. Sud, dalje, konstatuje da su postupci pred redovnim sudovima bili pravični i obrazloženi (vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).
39. Sama činjenica da podnosioci zahteva nisu zadovoljni ishodom slučaja ne daje im pravo da pokrenu argumentovan zahtev o povredi ustavnih prava, a posebno prava na pravično i nepristrasno suđenje u skladu sa članom 31. Ustava (vidi: *mutatis mutandis*, zahtev br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda ESLJP od 26. jula 2005. godine, vidi, takođe: slučaj KI101/11, rešenje o neprihvatljivosti USK od 12. januara 2012. godine, ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda PPA br. 4/2009).
40. U ovim okolnostima, Sud konstatuje da se na osnovu činjenica iznetih od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne utvrđuje da je on predmet neke povrede prava garantovanih Ustavom i ne opravdava tvrdnju o povredi određenog prava garantovanog EKLJP.
41. Iz gore navedenih razloga, Sud ocenjuje da podnosilac zahteva nije ispunio uslove iz člana 48. Zakona o tačnosti zahteva, nije dokazao da se njegov zahtev zasniva na aspektu ustavnih povreda i na osnovu pravila 36 (1) (d) (2) i (2) (d) Poslovnika; stoga, zahtev treba da se odbije kao neprihvatljiv, kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) (b) i (d) Poslovnika, 15. septembra 2016. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

Arta Rama-Hajrizi